

СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Запорізька державна інженерна академія, кафедра УФСН

Сучасна українська психологія переживає особливий період становлення, коли відбуваються значні і неочікувані зміни в житті суспільства (а отже – в житті людини), які зовсім не пов'язані з історичними традиціями і отже вимагають креативного підходу, нових, нетрадиційних вирішень і поворотів життя. Це на думку С.Д. Максименка, відбивається на житті кожної людини. При цьому, вказані зміни, на жаль, (відносно існування особистості) за незначними винятками слід вважати негативними. Так, свобода, яка так приваблювала, обертається фінансовою залежністю, розгубленістю, неготовністю формувати і здійснювати відповідні вирішення.

На початку другого десятиліття ХХІ століття відбулися значні зміни в психології як науці і практиці, з'явилися нові тенденції її розвитку. Теоретико-методологічні проблеми психології порушують у своїх працях сучасні науковці О. Ткаченко (методологічні принципи психології); Г. Балл (гуманістична парадигма психології); М. Боришевський, О. Татенко, Т. Титаренко (психологія суб'єкта); С. Максименко (принципи генетичної психології); В. Роменець (історія психології, телеологічна парадигма психології, психологія вчинку); Л. Бурлачук (методи психології); В. Рибалко (історія психології особистості, окремі питання методології психології); М. Савчин (духовна парадигма психології).

Особистість досліджують М. Боришевський (самосвідомість особистості, проблема духовності, становлення особистості громадянина); Т. Титаренко (життєвий світ особистості); Т. Чамата (самосвідомість особистості); З. Карпенко (аксіогенез особистості); Т. Говорун (Я-концепція особистості); В. Москалець (психологія релігії, духовна сфера особистості); О. Саннікова (емоційна сфера особистості); Т. Яценко (несвідома сфера особистості); Ю. Приходько (становлення особистості); П. Лушин (особистісне змінювання); О. Лактіонов (індивідуальний досвід особистості); І. Бех, І. Булах (моральна сфера особистості); Р. Павелків (моральна самосвідомість); Н. Шевченко (свідомість особистості).

Фундаментальним джерелом розвитком психології на сьогоднішній день є Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Протягом семидесяти років Інститут успішно розвиває психологічну науку, готує наукові кадри, є координаційним центром психологічних досліджень в Україні. Рік у рік удосконалюється структура інституту. На даний час в Інституті функціонує 17 наукових лабораторій, де науково-дослідну роботу виконують 164 наукових співробітника. У складі науковців 3 дійсних члена НАПН України, 3 члени-кореспонденти НАПН України, 33 доктори і 117 кандидатів наук. Одним з основних його структурних підрозділів є наукова бібліотека, де зберігається понад 100 тисяч книжок. Наукові лабораторії очолюють провідні українські вчені: дійсні члени Національної академії педагогічних наук України, доктори психологічних наук, професори С.Д. Максименко, В.О. Моляко, Н.В. Чепелева, члени-кореспонденти НАПН України, доктори психологічних наук, професори Г.О. Балл, Л.М. Карамушка, М.Л. Смутьсон, доктори психологічних наук, професори О.М. Кокун, Н.Ю. Максимова, В.В. Москаленко, Т.О. Піроженко, Л.З. Сердюк, Ю.М. Швалб, кандидати психологічних наук, старші наукові співробітники З.Г. Кісарчук, О.Л. Музика, Н.В. Пророк, В.В. Турбан, М.-Л.А. Чапа. Директор Інституту – Сергій Дмитрович Максименко, академік-секретар відділення психології, вікової фізіології та дефектології НАПН України, доктор психологічних наук, професор, лауреат Державної премії України, заслужений діяч науки і техніки України.